

Motion till riksdagen

1988/89:So247

av Lars Werner m.fl. (vpk)

Ändring i socialtjänstlagen

Den som på grund av en funktionsnedsättning har svårigheter i sin dagliga livsföring, har rätt till bistånd enligt socialtjänstlagen. Det kan gälla färdtjänst, hemtjänst och liknande. Innan sådan service meddelas görs en bedömning av behovet. I bedömningen ligger också att detta inte kan tillgodses på annat sätt.

Rätten till bistånd läggs fast i socialtjänstlagens 6 § och förtydligas i bestämmelserna om de allmänna riktlinjerna för socialnämndens verksamhet och de mer preciserade kraven på omsorger om t ex äldre och handikappade (19–21 §§).

Personlig service är således möjlig att få i form av färdtjänst, hemtjänst, ledsagarservice och avlösarservice. Däremot skiljer sig bedömningarna av behov från kommun till kommun och även mellan socialdistrikt i samma kommun. Praktiken har visat att vad som betraktas som en självklar rättighet i en kommun är omöjligt att få i en annan. För att uppnå åtminstone en viss grad av rättvisa och likhet i behandlingen är det nödvändigt att ha tillgång till en överprövningsmöjlighet. Det ska alltså gå att överklaga socialtjänstens beslut, vilket också är möjligt om service ges enligt 6 §. Däremot inte om service ges enligt 10 § eller 19–21 §§.

Vår uppfattning är att service av det slag vi här talar om alltid bör ges enligt 6 §. Detta är emellertid inte oproblematiskt eftersom det är oklart vad som avses med formuleringen "om hans behov inte kan tillgodoses på annat sätt." När det gäller prövning av rätt till ekonomiskt bistånd är det självklart att den enskildes ekonomiska ställning är avgörande och måste tas med i bedömningen. Situationen är emellertid en helt annan när det gäller färdtjänst, hemtjänst, ledsagarservice och avlösarservice. Då handlar det om att den enskilde på grund av en funktionsnedsättning befinner sig i ett sämre läge än vad som är allmänt. Funktionsnedsättningen gör att den enskilde inte kan utföra handlingar som är en normal del av andra människors liv, som att åka buss, göra inköp, städa sin bostad, gå på bio, ta en promenad i närmiljön, sköta sin personliga hygien o s v. Det är inte rimligt att den enskilde ska drabbas av extra kostnader för sin dagliga livsföring p g a en funktionsnedsättning. Därför bör inte ekonomiska förhållanden innefattas i bedömningen av funktionshindrades behov av personlig service.

Det bör understrykas att det inte är vanligt att funktionshindrade nekas personlig service p g a sin ekonomiska ställning, men det förekommer. Det finns också rättsfall där regeringsrätten har gett socialnämnden i en kommun rätt då den nekat en person färdtjänst med hänvisning till dennes ekonomiska

situation. Därför finns det anledning att korrigera socialtjänstlagen i det här avseendet.

Socialberedningen har tidigare föreslagit en ändring av socialtjänstlagens 6 §, för att undanta personlig service från ekonomisk prövning. Det har emellertid ifrågasatts om dess förslag skulle ge avsedd effekt. Vi vill därför istället föreslå en komplettering till 50 §, som nedan är betecknat motionärernas förslag.

Mot. 1988/89
So247

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar anta följande som motionärernas förslag betecknade förslag till Lag om ändring i socialtjänstlagen (1980:620)

Nuvarande lydelse

Socialnämnden skall utan dröjsmål inleda utredning av vad som genom ansökan eller på annat sätt har kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden.

Motionärernas förslag

50 §

Socialnämnden skall utan dröjsmål inleda utredning av vad som genom ansökan eller på annat sätt har kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden. *Ansökan om hjälp och stöd för försörjning eller livsföring i övrigt i form av pengar, social service, vård och behandling som förutsätter en individuell behovsprövning skall i första hand handläggas som ett ärende om bistånd enligt 6 §.*

Vid behovsprövning av bistånd enligt 6 § i annan form än ekonomisk hjälp eller ekonomisk förtur inom barnomsorgen skall bortses från sökandens ekonomiska förhållanden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990.

Stockholm den 23 januari 1989

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Hans Petersson (vpk)